

(державних і недержавних) установ, які розрізняються за рівнем і профілем підготовки, але володіють в своїй сукупності такими інваріантними якостями, як гнучкість, динамічність, варіативність, спадкоємність, цілісність; прогресивний розвиток *освіти як процесу*, тобто технологізованого просування від цілей до результату за допомогою особово-соціальної взаємодії педагогів і тих, хто навчається, що припускає персоніфіковане, емоційно-мотиваційне вдосконалення особи і діяльності педагога: виведення на якісно новий рівень *освіти як результату*, що включає підвищення рівня функціональної грамотності (освіченості, доведеної до суспільного і особистісно необхідного максимуму), професійної компетентності фахівців різного профілю і загальнокультурного рівня різних категорій населення. Таким чином, за минуле сторіччя уявлення про освіту, про можливості людини трансформувалося корінним чином [3, с. 37].

Оцінюючи формування моделі соціальної ринкової економіки в Україні і перспективи розвитку держави, висловимо сподівання, що наша країна зберігає шанси ввійти до інформаційного суспільства на підставі власної моделі нової філософії освітніх інновацій.

Список використаних джерел

1. Touraine A. Beyond Neoliberalism.-Cambridge: Polity, 2001.- 128 p. Touraine A. Un nouveau paradigme. Pour comprendre le monde d'aujourd'hui.-Paris: Livre de Poche, 2006. – 410 p.
2. Kellner D. Technological Revolution, Multiple Literacies, and the Restructuring of Education, – in Ilana Snyder, editor, Silicon Literacies. – London and New York: Routledge, 2013. – P.154-169.
3. Гершунский Б.С. Философия образования. – М.: Флинта, 1998. – 427 с.

References

1. Touraine A. Beyond Neoliberalism.-Cambridge: Polity, 2001.- 128 p. Touraine A. Un nouveau paradigme. Pour comprendre le monde d'aujourd'hui.-Paris: Livre de Poche, 2006. – 410 p.
2. Kellner D. Technological Revolution, Multiple Literacies, and the Restructuring of Education, – in Ilana Snyder, editor, Silicon Literacies. – London and New York: Routledge, 2013. – R.154-169.
3. Hershunsky B.S. Fylosofyya obrazovanyya. – M.: Flynta, 1998. – 427 s.

Opanasyuk Yu. I., candidate of economic sciences, doctoral student, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kiev), lepan@ukr.net

Human Capital – a major factor implementation educational innovations

Human capital – a principle of knowledge, technological expertise, qualifications and more. In modern terms it was he, not the resources, technology, wealth is the main driving force behind social growth. In general, the emergence of new forms of capital – human, intellectual, cultural, structural evidence of non-economic factors strengthening the socio-economic development of mankind. However, the knowledge economy requires professionals, the demand for which begat the global phenomenon of the mobility of talented scientists and specialists. Their migration induces not only higher wages in a particular area of expertise, but also better conditions for creativity and self-development and the possibility of using perfect material base. All this leads to an increase in the educational level of the world's population and the growth of educational qualifications in most developed countries.

Keywords: people, culture, globalization, human capital, knowledge economy, education.

Opanasyuk Yu. I., кандидат экономических наук, докторант, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), lepan@ukr.net

Человеческий капитал – основной фактор внедрения образовательных инноваций

Человеческий капитал – это основа знаний, технологического опыта, квалификации и тому подобное. В современных условиях именно он, а не ресурсы, технологии, материальные ценности являются основной движущей силой социального роста. В общем, появление новых форм капитала – человеческого, интеллектуального, культурного, структурного свидетельствует об усилении неэкономических факторов социально-экономического развития

человечества. В то же время экономика знаний нуждается в специалистах по информационным технологиям, спрос на которые породил явление глобальной мобильности талантливых ученых и специалистов. Их миграцию побуждает не только более высокая оплата труда в определенной области знаний, но и лучшие условия для творчества и саморазвития и возможность использования совершенной материально-технической базы. Все это приводит к росту образовательного уровня населения планеты и ростом образовательного ценза в наиболее развитых странах мира.

Ключевые слова: человек, культура, глобализация, человеческий капитал, экономика знаний, образование.

* * *

УДК 1(477):394

Антіфєєва Х.,
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького
(Україна, Мелітополь), roman.xdsl@rambler.ru

ПРОБЛЕМА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ І НЕРІВНОСТІ В КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ: ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ

У статті з філософсько-освітніх позицій досліджено проблему гендерної рівності і нерівності в культурно-освітньому просторі. Проаналізовані напрями в гендерно орієнтованій освіті, які розкривають суть гендерної рівності / нерівності в ВНЗ. Актуальність гендерної проблематики в освіті полягає в тому, що основними завданнями становлення особистості засобами освіти є не тільки в передача знань, а й трансляція соціального досвіду. Навчальні заклади, які є агентами соціалізації особистості, є ще і ретрансляторами гендерних стереотипів та укладів, які формуються під впливом суспільства.

Ключові слова: гендер, гендерна нерівність, гендерна рівність, гендерна освіта, студент ВНЗ.

Актуальність гендерної проблематики визначається необхідністю вивчення специфіки особливостей особистісного розвитку жінок і чоловіків як основи диференціації та індивідуалізації виховання і навчання з метою формування нової гендерної свідомості і створення суспільства, що забезпечує умови самореалізації кожної індивідуальності і включає будь які форми насильства і тиску на особистість.

Важливий внесок у розробку концепції гендерного підходу в педагогічній освіті зробили: О. Вороніна (проблеми розробки теорії та методології гендерних досліджень, визначення їх місця в системі підготовки студентів), Л. Штильова (розробка методичних програм для вчителів з питань упровадження гендерної освіти та виховання в середній школі), І.Кльоцина (шляхи гендерної соціалізації особистості з урахуванням вікових особливостей, розробка практичному з гендерної проблематики для студентів з метою гендерних стереотипів) [2]. Гендерний підхід при підготовці майбутніх учителів, урахований у роботах, С. Матюшкової, Н. Гендерник, Л. Шолохової, М. Поливянної, О. Шнирової.

Мета статті полягає в філософському аналізі проблеми гендерної рівності і гендерної нерівності, що зустрічаються культурно освітньому просторі ВНЗ.

В сучасному українському суспільстві, попри проголошену гендерну рівність, існують стереотипи, що формують ставево – рольові очікування. Зокрема, вони перешкоджають рівному доступу чоловіків та жінок до керівних посад – жінка вважається кращим виконавцем, ніж керівником, чоловіки – навпаки. Це можна зафіксувати через наявність у свідомості більш як 50% громадян поділу професій на чоловічі та жіночі. Перші, як правило, пов'язані з фізичною працею, роботою з різними механічними пристроями, керуванням транспортом;

другі більше відповідають сфері послуг у секторі освіти, медицини та індустрії краси [4].

Створення гендерно комфортного (чи не комфортного) навчального середовища багато в чому залежить від так званого прихованого навчального плану, що ототожнюється «... з мета – комунікацією як мовою, за допомогою якої здійснюється соціальний контроль» [10, с. 295].

Прихований навчальний план являє собою сукупність множинних механізмів відтворення і підтримки гендерного порядку не тільки в рамках навчального закладу, але й у соціумі в цілому. Як зазначають українські дослідниці В. Гайденко та І. Предборська наявність прихованого навчального плану є ще однією сферою, що має відношення до «відчуження» знання [3]. Він включає в себе декілька компонентів підтримки гендерної нерівності. По перше, це структурна організація освітнього закладу і гендерна стратифікація вчителів. Структура освітніх установ відображає гендерну стратифікацію суспільства і культури в цілому, в якій статус жінки завжди нижче статусу чоловіка. Жінки в навчальних закладах, як правило – викладачі, секретарі та обслуговуючий персонал, в той час, як чоловіки займають більш високі керівні посади – директора школи, декана, ректора університету. Цікавим є і той факт, що в установах початкової та середньої освіти всього 10% чоловіків – педагогів, але з підвищенням статусу освітньої установи питома вага чоловіків в педагогічному складі росте. Другим компонентом підтримки гендерної нерівності в освітніх закладах є зміст навчальних предметів. Формально, школа, як інститут соціалізації пред'являє до дітей обох статей однакові вимоги до знань і поведінки. Однак на практиці спостерігається серйозна відмінність між впроваджуваними і заохочуваними патернами поведінки для хлопців і дівчат. Існує негласний поділ дисциплін на «чоловічі» і «жіночі», що поступово формують певні «очікування» щодо вибору хлопцям і дівчатам майбутньої професії, обмежуючи їх вільний вибір. На уроках праці закріплюються стереотипи жіночої та чоловічої домашньої роботи [6; 10; 11]. Прихований навчальний план можна виявити і в змісті багатьох навчальних дисциплін. Стереотипне зображення чоловіків як активних і успішних, а жінок як пасивних, маргінальних і залежних систематично відтворюється в навчальних матеріалах і спеціалізованих джерел. Учням нав'язують уявлення про сфери, які традиційно вважаються жіночими, і обмежують їх знання про те, який внесок у культуру внесли жінки. В остаточному підсумку, стереотипи що містяться в освітніх програмах, заохочують до активності чоловіків, тоді як жінки вивчають моделі поведінки, в меншій мірі співвідносяться з лідерством і управлінням. Третьою складовою прихованого відтворення гендерної нерівності в школі ВНЗ є стиль викладання і форми відносин у навчальній аудиторії. Даний компонент проявляється в заохочуванні хлопців до самовираження й активності, а дівчат – до слухняності і старанності, охайного зовнішнього вигляду. Крім того, панівні форми викладання – іспити у формі тестів, індивідуальні доповіді, змагання за оцінки – спираються на маскуліні способи спілкування і заохочують своєрідну «мужність» в поведінці. Таким чином, можна говорити, що три виміри прихованого навчального плану не просто відображають гендерні стереотипи в процесі соціалізації,

а й підтримують гендерну нерівність, віддаючи перевагу чоловічому і домінуючому й маргіалізуючи жіноче і нетипове [6; 10]. Орієнтація навчально-виховного процесу на гендерну толерантність як цінність покликана забезпечувати мирне співіснування і рівну співпрацю індивідумів, визнання, розуміння і повагу до інакшості, свободу особистості, багато вимірність середовища, варіативність поглядів, виключення домінування, тиску, апріорного приписування гендерних стереотипів. Адже гендерна рівність у всіх сферах суспільного життя є одним з найважливіших атрибутів справедливого громадянського суспільства, суспільства рівних прав і можливостей, що виключає будь яку примусову сегрегацію і дискримінацію.

Гендерна егалітарність як цінність гендерно орієнтованої освіти передбачає, що чоловіки і жінки повинні мати рівні частки в соціальній владі, рівний доступ до суспільних ресурсів. Рівність статей не є тотожністю статей, тотожністю їх ознак, характеристик. Як зазначає І.Калабіхіна, термін егалітарність зазнав як мінімум чотири етапи трансформації. Розуміння егалітарності як самоцінності особистості з її «чоловічими» або «жіночими» рисами характеру, притаманними їй сферами діяльності – крок вперед у побудові егалітарного суспільства на новому витку розвитку [8].

Існують певні напрями концептуалізації гендерно орієнтованої освіти (диференціальний, соціал – конструктивістський, радикально – плюралістичний), які відрізняються ціннісними орієнтирами, що стосуються гендерної ідентичності. Для диференціального та соціал – конструктивістського напрямку концептуалізації цінностями є бінарна пара маскулінінність \ фемінність однією з задач гендерно орієнтованої освіти є розуміння самоцінності як маскулінінних так і фемінних моделей поведінки, соціального досвіду, професійного та особистісного напрямку розвитку. Гендерно орієнтована освіта розглядається як засіб встановлення паритетних, партнерських відносин між статтями. Наприклад, серед сформованих Департаментом освіти та професійного навчання Великобританії освітніх стратегій, спрямованих на досягнення гендерної рівності є соціал – культурна стратегія, яка пропонує в якості зразків і моделей поведінки та культури спілкування представляти учням \ студентам прийняття суспільством образи фемінності та маскулінінності [5].

Для радикально – плюралістичного напрямку концептуалізації гендерно – орієнтованої освіти цінністю є андрогінія. Теорія андрогінії, яка зараз в дещо примітивному вигляді активно використовується в масовій культурі, має давнє коріння. Двостатеві або безстатеві створіння зустрічаються в міфологічній творчості майже всіх культур. Платон у діалозі «Пир» розповідає міф про андрогінів, предків людей, які поєднали в собі ознаки чоловічої і жіночої статі. Вони були сильні й мали задуми зазіхнути навіть на владу богів. І тоді Зевс розділив їх на дві половини – чоловічу і жіночу. З тих давніх-давен властивий людям любовний потяг один до одного, який з'єднуючи колишні половини, намагається зробити з двох одне і тим самим зцілити людську природу. Згодом ця теорія була осмислена в містичній антропології Якоба Бема, працях російських філософів М. Бердяєва, В. Соловйова, які були переконані, що духовна досконалість вимагає андрогінії, яку сприймали як ментальне повернення до початкової єдності людини. М. Бердяєв у андрогінії

бачить можливість порятунку людства: «андроґінність і є остаточне з'єднання чоловічого і жіночого у вищому богоподібну бутті, остаточне подолання розпаду і розбрату, відновлення образу і подоби Божої в людині» [1, с. 412].

В даний час розроблені три основні концепції андроґінії. У першій концепції відтворюється ідея співприсутності. Ця концепція зображує образ людини, яка досягла психологічного балансу статево-типових характеристик. Передбачається, що чоловік чи жінка – андроген з'єднують статево-типові атрибути обох статей і чергують їх у своїй поведінці в залежності від вимог ситуації. У другій концепції домінує ідея злиття. Андроген – це в психологічному сенсі чоловік і жінка одночасно. Андрогінія – результат з'єднання, або гібридизації феміної і маскуліної територій, що стирає їх відмінності і кордони. Третя концепція андроґінії ще більш радикальна і запереченні сформованих стетевотипових стереотипів. Андроген постає як суб'єкт, для якого звичка дихотомія чоловічого і жіночого не має ніякого значення. Він не використовує когнітивних схем, побудованих за принципом дихотомії: чоловіче – жіноче, не використовує гендерні способи категоризації світу, тим самим виходячи за межі стереотипного світосприйняття та самооцінки. Андрогінні повинні використовувати відмінності між собою та іншими (статево-типовими) індивідами, підкреслюючи специфіку свого світосприйняття на протигагу гендерним стандартам групи або між груповою протистоянню за ознакою статі. Андрогіні – «асхематики» виходять за межі дихотомічного суспільства – прихистку статевої нерівності; їх оригінальний спосіб мислення передбачає створення суспільства нового типу.

Серед теоретиків диференційний напряму слід відзначити: Г. Бреслава, А. Бут, К. Бродли, Дж. Джоенсен, В. Єремєєву, П. Нолен, Б. Хасан, Т. Хризман та ін.. Вони наголошують на необхідності врахування особливостей статей в навчально – виховному процесі задля підвищення академічних досягнень в гендерно-сенситивних галузях знань.

Соціал – конструктивістський напрям концептуалізації гендерно – орієнтованої освіти ґрунтується на теорії соціального конструювання гендеру та акцентує увагу на рівності, егалітності, питаннях влади і домінування, створення і впровадження політик рівності.

Модель «нерівної рівності» Г. Сковороди: «Бог багатому подібне фонтану, що заповнює різні посуду за їх обсягом. Над фонтаном напис: нерівна усім рівність. Ллються із різних рурок різні токи в різні посуду, що стоять навколо фонтану. Менший посуд менше має, але в тому є рівний більшому, що однаково є повний» [7, с. 345]. Сковородинська ідея нерівної рівності спирається на два основні принципи: природо-відповідність (кожна людина має йти за своєю природою) та етичний плюралізм (кожна людина обирає власний індивідуальний шлях) [9]. Аксіологічною основою гендерно – орієнтованої освіти є розуміння рівноправності (а не рівності, однаковості) хлопців і дівчат. Біологічно, психологічно, педагогічно не рівні дівчата і хлопці мають рівні освітні права: повноцінно розкрити власний академічний та творчий потенціал в результаті навчально – виховного процесу, набути високого рівня компетенції по всім навчальним предметам незалежно від їх гендерної типовості (чи не типовості), навчитися в гендерно-комфортному

середовищі, вільному від тиску стереотипів і упереджень, що сприяє підвищенню самооцінки та академічної Я-концепції. Більш того, кожна особистість незалежно від статі має право отримати повноцінне освітнє підґрунття, що забезпечить становлення індивідуума як рівноправного члена соціуму, стане основою подальшого індивідуального розвитку. При застосуванні гендерно – орієнтованого навчального формату зберігається принцип природо-відповідності (врахування біологічних, психологічних, педагогічних особливостей статей) та плюралізму (вибір шляху розвитку особистості, вільного від тиску гендерних стереотипів).

Неоднозначність гендерно-орієнтованої освіти пов'язана також з різним розумінням гендерної рівності. Слід зазначити, що концепції гендерної рівності відрізняються в різних культурах і соціумах. Як зазначають європейські експерти, підхід щодо встановлення гендерної рівності, що використовуються, в окремій країні залежить від ідеології або «більш широкої місії», затвердженої державними органами і інтерпретованої навчальними закладами [13]. У той час як класичний ліберальний підхід до рівності зосереджується на рівності формальних прав на доступ до освіти, більш критичні ліберали, послідовники Дж. Роулза вимагають справедливої рівності можливостей, що передбачає не тільки право на доступ до освіти, але і участь у навчально – виховному процесі на рівних умовах. Теоретики з більш радикальними поглядами (Дж. Бейкер, К. Лінч) вимагають рівності умов, аналізуючи гендерну рівність не тільки з точки зору рівності доступу до участі, але і з точки зору результатів і вигод в майбутньому. Концепція рівності умов підкреслює той факт, що якщо суспільство в цілому залишається економічно, політично і соціально нерівним, уже мало ймовірно, що дане суспільство може надавати та підтримувати рівність можливостей у сфері освіти [12].

Виходячи з вищесказаного можна сказати про те, що актуальність гендерної проблематики в освіті заключається в тому, що основними завданнями становлення особистості засобами освіти полягають не тільки в передачі знань, а й у трансляції соціального досвіду. Так як навчальні заклади, які є агентами соціалізації особистості, є ще і ретрансляторами гендерних стереотипів та укладів, які формуються під впливом суспільства. У становленні особистості молодої людини значне місце займає система освіти. Тому, вивчаючи предметне поле філософії освіти, не можемо не звернути увагу на розвиток гендерної проблематики в освітньому процесі, яка обумовлена низкою філософських та освітніх теорій, концепцій, методологічних підходів, які сприяють розвитку напрямів гендерно-орієнтованої освіти.

Список використаних джерел

1. Бердяев Н. А. Смысл творчества / Н.А.Бердяев // – М.: Правда, 1989. – С.412
2. Вашетина О.В. Гендерный поход в образовательных системах Великобритании и США: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: спец.13.00.01 – «Теория и история педагогики» / О.В.Вашетина // – Казань, 2011 – 21с.
3. Гайденок В. Українські підручники початкової школи: прихований навчальний план і стереотипи [Текст]: хрестоматія / В.Гайденок, І.Предборська // Гендерна педагогіка. Хрестоматія: Навчальний посібник / ред. В. Гайденок. – Суми: Університетська книга, 2006. – С.223-239.

4. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві / Колективна монографія. Інститут соціології НАНУ. – Київ, 2007. – 144с.
5. Клещина И. Гендерный подход в системе психологического образования [Электронный ресурс] / И.Клещина. – Режим доступа: <http://www.a-z.ru/women/texts/kletzir-e.htm>
6. Плахотнік О.В. Філософія, освіта, гендер: пошуки місця зустрічі / О.В.Плахотнік // Наукові записи Харківського військового університету. Соціальна філософія. Психологія. Вип. XIV. – Харків: ХВУ. – 2002. – С.145-150.
7. Скворода Г. Повне зібрання творців: У 2т. / Г. Скворода. – К., 1973. – Т.1 – 530 с.
8. Словарь гендерных терминов / Под ред. А.А.Денисовой / Региональная общественная организация «Восток – Запад»: Женские инновационные проекты». – М.: Информация XXI век, 2002. – 256с.
9. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні / Д. Чижевський. – К.: Вид-во «Обрії» при УКСП «Кобза». – 1992. – 230 с.
10. Ярская-Смирнова Е. Гендерное неравенство в образовании: понятие скрытого учебного плана / Е. Ярская-Смирнова // Гендерные исследования. – 2000. – №5. – С.295-301.
11. Ярская-Смирнова Е. Возникновение и развитие гендерных исследований в США и Западной Европе / Е. Ярская-Смирнова // Введение в гендерные исследования. – Харьков: ХЦТИ, 2001. – 708 с.
12. Blossfeld H.P. Persisting Barriers sn Persisting Inequality – Changing Educational Attainment in Thirteen Countries / Blossfeld H.P., Shavit Y. – Boulder: CO Westview Press, 1993. –P.1-23.
13. Commission of the European Communities (CEC) // Detailed work programme on the follow – up of the objectives of Education and training systems in Europe. – 2002. –P.142

References

1. Berdyaev N. A. Smyisl tvorchestva / N.A.Berdyaev // – М.: Pravda, 1989. – S.412
2. Vashetina O.V. Genderniy pohod v obrazovatelnykh sistemah Velikobritanii i SShA: avto-ref. dis. na soiskanie uchenoy stepeni kand. ped. nauk: spets.13.00.01 – «Teoriya i istoriya pedagogiki» / O.V.Vashetina // – Kazan, 2011 – 21 s.
3. Haidenko V. Ukrainski pidruchnyky pochatkovoї shkoly: prykhovanyi navchalnyi plan i stereotyipy [Tekst]: khrestomatiiia / V.Haidenko, I.Predborska // Henderna pedahohika. Khrestomatiiia: Navchalnyi posibnyk / red. V. Haidenko. – Sumy: Universtyetska knyha, 2006. – S.223-239.
4. Henderni stereotyipy ta stavlennia hromadskosti do hendernykh problem v ukrainskomu suspilstvi / Kolektyvna monohrafiia. Instytut sotsiolohii NANU. – Kyiv, 2007. – 144s.
5. Kletsina I. Genderniy podhod v sisteme psihologicheskogo obraovaniya [Elektronnyy resurs] / I.Klntsina. – Rezhim dostupu: <http://www.a-z.ru/women/texts/kletzir-e.htm>
6. Plakhotnik O.V. Filosofii, osvita, hender: poshuky mistitsia zustrichi/ O.V.Plakhotnik // Naukovi zapysy Kharkivskoho viiskovoho universytetu. Sotsialna filosofiiia. Psykholohiia. Vyp. XIV. – Kharkiv: KhVU. – 2002. – S.145-150.
7. Skovoroda H. Povne zibrannia tvortsviv: U 2t. / H. Skovoroda. – К., 1973. – Т.1 – 530 s.
8. Slovar gendernyih terminov / Pod red. А.А.Denisovoy / Regionalnaya obschestvennaya organizatsiya «Vostok – Zapad»: Zhenskii innovatsionnyie proektyi». – М.: Informatsiya NHI vek, 2002. – 256 s.
9. Chyzyhevskiy D. Narysy z istorii filosofii na Ukraini / D. Chyzyhevskiy. – К.: Vyd-vo «Obrii» pry UKSP «Kobza». – 1992. – 230 s.
10. Yarskaya-Smirnova E. Gendernoe neravenstvo v obrazovanii: ponyatie skryitogo uchebnogo plana / E. Yarskaya-Smirnova // Gendernyie issledovaniya. – 2000. – #5. – S.295-301.
11. Yarskaya-Smirnova E. Vozniknovenie i razvitie gendernyih issledovaniy v SShA i Zapadnoy Evrope / E. Yarskaya-Smirnova // Vvedenie v gendernyie issledovaniya. – Harkov: HTSTI, 2001. – 708 s.
12. Blossfeld H.P. Persisting Barriers sn Persisting Inequality – Changing Educational Attainment in Thirteen Countries / Blossfeld H.P., Shavit Y. – Boulder: CO Westview Press, 1993. – P.1-23.
13. Commission of the European Communities (CEC) // Detailed work programme on the follow – up of the objectives of Education and training systems in Europe. – 2002. –P.142

Antifyeyeva H., Melitopol State Pedagogical University Bohdan Khmelnytsky, (Ukraine, Melitopol), roman.xdsl@rambler.ru

The problem of gender equality and no equality in cultural-educational space: the philosophical analysis

The article dedicated to the philosophical and educational products studied the issue of gender equality and inequality in the cultural and educational space. Directions of gender in educational space that reveals the essence of gender equality / inequality in the university are analyzed. The relevance of gender in education is that the main tasks of personality through education are not only the transfer of knowledge, but in the translation of social experience. Schools that are agents of socialization of the individual are also repeaters gender stereotypes and structures, which are formed under the influence of society.

Keywords: gender, gender unequal gender equality, gender education, a student of the university.

Антифеева К., Мелитопольский государственный педагогический университет, имени Богдана Хмельницкого, (Украина, Мелитополь), roman.xdsl@rambler.ru

Проблема гендерного равенства и неравенства в культурно-образовательном пространстве: философский анализ

В статье с философско-образовательных позиций исследована проблема гендерного равенства и неравенства в культурно-образовательном пространстве. Проанализированы направления в гендерно образовательном пространстве, которые раскрывают сущность гендерного равенства / неравенства в ВУЗе. Актуальность гендерной проблематики в образовании заключается в том, что основными задачами становления личности средствами образования являются не только передача знаний, но и трансляция социального опыта. Учебные заведения, которые являются агентами социализации личности, являются еще и ретрансляторами гендерных стереотипов и укладов, которые формируются под влиянием общества.

Ключевые слова: гендер, гендерная неравенство, гендерная равенство, гендерное образование, студент ВУЗа.

* * *

УДК 130.2:305

Кубко В. П.,
кандидат філософських наук, доцент кафедри документознавства та інформаційної діяльності гуманітарного факультету, Одеський національний політехнічний університет (Україна, Одеса),
kubko_valentina@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Аналізується проблема формування гендерної культури студентів вищих навчальних закладів.

Мета: теоретично обґрунтувати умови формування гендерної культури студентів вищих навчальних закладів.

Висновки: гендерна культура студентів вищих навчальних закладів формується за наявності відповідної гендерної складової їхньої професійної освіти, що зумовлено механізмом інтеграції гендерного підходу у її зміст і форми організації, а також дією певних педагогічних умов.

Ключові слова: гендерна культура, формування гендерної культури студентів, гендерна ідентичність, вищі навчальні заклади.

Ідеї гендерних досліджень знаменують сьогодні новий підхід і нове бачення світових перетворень, оскільки без них неможливо утвердити свободу, справедливість і соціальний прогрес. Тому творення нового українського суспільства на принципах справедливості й демократії можливе на засадах врахування концепції гендерного підходу щодо місця і ролі особистості жінки та чоловіка як рівних у правах, свободах, обов'язках, можливостях і відповідальності. Утвердження гендерної рівності потребує осмислення національних можливостей їх реалізації з урахуванням історично набутої практики суспільного життя чоловіка і жінки, національних традицій їх взаємовідносин, здобутків, освіти і рівня соціальної культури та її складової – гендерної культури.